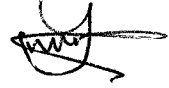

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda belirtilen soruların **Cumhurbaşkanı Yardımcısı Sayın Fuat OKTAY** tarafından Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Züleyha GÜLÜM
İstanbul Milletvekili

Basında yer alan bilgilere göre 03.07.2022 saat 16.00 sıralarında Van ilinin Saray İlçesi Koçbaşı-Turan Mahalleleri istikametinden, Karahisar Mahallesi'ne seyir halindeki bir midibüs, jandarma tarafından Karahisar mahallesi girişindeki kontrol noktasında durdurulmak istenmiştir. Dur ihtarına uymadığı iddia edilen aracın takip edildiği ve mahalledeki bir ara sokakta jandarma tarafından tarandığı, basına yansıyan haberler arasındadır. Çoğu kadın ve çocuk olan, en az 40 göçmeni taşıyan midibüse açılan ateş sonucu biri 4 yaşındaki çocuk, biri kadın olmak üzere 3 göçmen yaşamını yitirmiş, 12 göçmen yaralanmıştır.

Van Valiliği ise vahim olayın ardından şu açıklamayı kamuoyuyla paylaşmıştır: “Şoförün ‘dur’ ihtarına uymayıp jandarma personelinin üzerine doğru sürdüğü aracın durdurulabilmesi amacıyla, aracın lastiklerine ateş açılmıştır. Lastikler patlatılmak suretiyle araç durdurulmuştur... Meydana gelen olayda seken kurşunlardan bir göçmen maalesef hayatını kaybetmiş, 12 düzensiz göçmen ise hafif şekilde yaralanmıştır”.

Öte yandan Van'ın, İran'la sınır komşusu olması nedeniyle bir geçiş güzergâhı olarak kullanıldığı ve geçmiş yıllarda da çok sayıda göçmenin ölümüne neden olan olayların yaşandığı bilinmektedir. Örneğin; 2019'da Başkale'de karların erimesiyle 24'ünün donarak, birinin vurularak öldüğü 25 göçmenin cesedi bulunmuştur. Aynı dönemde Özalp'ta kapasitesinin üstünde 57 göçmenin bindirildiği minibüs kaza yapması sonucunda 17 göçmen hayatını kaybetmiştir. Yine 2019'da 71 göçmeni taşıyan bir teknenin Van Gölü'nde alabora olması nedeniyle 7 göçmen yaşamını yitirmiştir.

Bu bağlamda;

- 1) İçinde en az 40 insanın olduğu aracın taranma talimatı kim tarafından verilmiştir?
- 2) Söz konusu vahim olaya ilişkin başlatılan soruşturmanın güncel akıbeti nedir? Görgü tanıkları dinlenmiş midir? Görgü tanıklarının ifadesine başvurulmamışsa gerekçesi nedir?
- 3) Van Valiliği tarafından yapılan açıklamada, “...seken kurşunlardan...” yönündeki kanaate nasıl varılmıştır? “Kaza” denilerek ilgili jandarma güçleri korunmaya mı alınmaktadır?
- 4) Jandarma güçlerince içinde onlarca insanın olduğu araca ateş açılan yer, insanların yaşam alanı içinde hareket halinde olduğu bir ara sokaktır. Neden ateşe başvurmadan araç durdurulmamıştır? Aracın içindekilerle birlikte mahalle sakinlerinin de yaşam hakkını korumak devletin görevi değil midir? Rastgele ateş açılması sonucu yaşamını yitiren göçmenlerin ölümünden kim sorumludur?
- 5) Lastikler patlatıldıktan sonra ateşin devam ettiği doğru mudur? Doğru değilse 3 kişinin ölümü, 12 kişinin yaralanması sadece seken kurşunlarla nasıl mümkün olabilmiştir?
- 6) Hükümetiniz döneminde Türkiye genelinde illere, cinsiyete ve yaşa göre “dur ihtarı”na uyulmadığı gerekçesiyle veya rastgele açılan ateş sonucu kaç göçmen vurularak öldürülmüştür? Yaşanan bu ölümler akabinde ilgili güvenlik güçleri hakkında yapılan yasal işlemler nelerdir? Kaç güvenlik görevlisi hangi oranda ceza almıştır?
- 7) Mülteci ve göçmenlerin göçmen kaçakçılarının eline düşmemesi için bir çalışmanız var mıdır?